

چگونه منازعه ترکیه با پ.ک.ک. به جنگ داخلی سوریه و کردستان عراق شکل می‌دهد:

جنگ سایه‌ها

درگیری بین ترکیه و پ.ک.ک. بی‌شک سرنوشت جنگ داخلی سوریه و کردستان عراق را تحت تأثیر قرار می‌دهد. این گزارش بر آن است تا این مناقشه تلخ را روشن‌تر کرده و درباره برخی از پیامدهای بارز آن بحث کند.

گزارش جنگ سایه‌ها؛ چگونه منازعه ترکیه با حزب کارگران کردستان (پ.ک.ک.) به جنگ داخلی سوریه و کردستان عراق شکل می‌دهد؟ نوشته جان هلند مک‌کوان (-) توسط مرکز بین‌المللی مطالعه رادیکالیزاسیون و خشونت سیاسی (I) در سال ۲۰۱۷ منتشر شد. این گزارش نخست، بر تأثیر تعیین‌کننده پ.ک.ک. و وابستگان آن، حزب اتحاد دموکراتیک سوریه، یگان‌های مدافع خلق و نیروهای دموکراتیک سوریه بر جنگ داخلی سوریه و امنیت کردستان عراق تأکید خواهد کرد. دوم، به واکنش‌های ترکیه به نفوذ فزاینده این سازمان‌ها در ترکیه، شمال سوریه و کردستان عراق می‌پردازد. در نهایت، با نیم‌نگاهی به آینده، به بحث درباره تأثیر این منازعات بر نبرد رقه پرداخته، قدرت فزاینده پ.ک.ک. در عراق و سوریه را ارزیابی کرده و گزینه‌های ترکیه در مقابله با پ.ک.ک. و وابستگان آنها در آینده را سبک و سنگین می‌کند. سرانجام، این جنگ سایه‌ها، چالش‌هایی جدی را متوجه هرگونه توافق آتی صلح در عراق و سوریه کرده و تأثیری سرنوشت ساز بر آینده منطقه خواهد داشت.

لازم است ذکر شود که مرکز بررسی‌های استراتژیک با هدف توجه دادن کارشناسان و تحلیل‌گران کشور، و همچنین جهت اطلاع‌یابی مدیرانی که در معرض مسائل و تصمیم‌گیری‌های راهبردی هستند، نسبت به ترجمه و بنا به مورد انتشار محدود یا عمومی مجموعه‌ای از متون راهبردی اقدام می‌کند. بدیهی است مندرجات این گزارش‌ها الزاماً بیانگر دیدگاه‌های مرکز بررسی‌های استراتژیک نیستند. خلاصه مدیریتی این گزارش به شرح زیر است:

درباره این گزارش

با زبانه کشیدن شعله‌های آتش جنگ در سوریه و عراق، تشدید درگیری ترکیه با حزب کارگران کردستان (پ.ک.ک.) شرایط را برای بروز انفجاری دیگر در منطقه فراهم آورده است. این گزارش درصدد است توضیح دهد که سرنوشت جنگ داخلی سوریه و کردستان عراق چگونه تحت تأثیر این مناقشه تلخ بوده و خواهد بود.

این منازعه مانع بازپس‌گیری رقه شده است، موانع چشمگیری را بر سر راه حل سیاسی منازعه هم در سوریه و هم در ترکیه قرار داده است و در نهایت حیات و بقای دولت اسلامی در شام را طولانی‌تر کرده است. همچنین در بلندمدت ثبات ترکیه را تهدید می‌کند.

تصویری جامع‌تر، حاکی از آن است که شکست فیزیکی داعش کمک چندانی به حل و فصل منازعات منطقه نمی‌کند. همان‌طور که این گزارش نشان می‌دهد، ظهور (و سقوط قریب الوقوع) داعش همواره بخشی از یک مجموعه بزرگ‌تر از منازعات و منافع بوده است که اگر خلافت خودخوانده داعش هم دیگر تداوم پیدا نکند، این مجموعه منازعات کماکان برقرار خواهند بود.

پ.ک.ک. در عراق و سوریه

علی‌رغم اینکه پ.ک.ک. به عنوان یک سازمان تروریستی معرفی شده است، این سازمان نقش قابل توجهی در جنگ داخلی سوریه و نبرد علیه داعش ایفا کرده است. به دلیل حضور دیرینه و فراملی پ.ک.ک. در عراق و سوریه، شرکت این سازمان در عرصه‌های منازعه در هر دو کشور گریز ناپذیر بود.

منابع موثق متعدد اظهار داشته‌اند که پ.ک.ک. نیروی محرک در پس‌یگان‌های مدافع خلق کردستان سوریه [۱] و نیروهای دموکراتیک سوریه [۲] تحت رهبری یگان‌های مدافع خلق است.

همکاری ایالات متحده با پ.ک.ک. و وابستگان آنها به آغاز دخالت واشنگتن در کارزار ضد‌داعش برمی‌گردد. مشارکت آنها حملات داعش را به نحو مؤثری در کردستان عراق خنثی کرد و به باز پس‌گیری شمال سوریه از کنترل داعش کمک کرد. با وجود اعتراضات شدید ترکیه، حکومت ایالات متحده به افزایش حمایت از یگان‌های مدافع خلق و نیروهای دموکراتیک سوریه ادامه داده است.

مقابله به مثل اردوغان

با توجه به تجدید قوای پ.ک.ک. در عراق و سوریه، آنکارا بیش از هر زمان دیگری مضطرب شده است. مداخله در شمال سوریه، حمله به جنوب شرق ترکیه که عمدتاً کردنشین هستند و حملات هوایی شدید در هر دو کشور علیه اهداف یگان‌های مدافع خلق و نیروهای دموکراتیک سوریه همگی ریشه در نبرد اردوغان با پ.ک.ک. داشته‌اند.

در نتیجه، ترکیه حمایت خود از حزب دموکرات کردستان [۳] حزب سیاسی حاکم در حکومت اقلیم کردستان عراق [۴] را افزایش داده است تا این حزب نقشی متوازن‌کننده در برابر منافع پ.ک.ک. در شام ایفا کند. تلاش برای کنترل استان سینجار یا شنگال که اهمیت استراتژیک دارد، نمونه‌ای روشن‌گر و گویا محسوب می‌شود.

آنکارا، ایجاد یک منطقه خود مختار کردستان در شمال سوریه را بحرانی هویتی برای خود تلقی می‌کند. احتمال ایجاد یک پناهگاه امن برای پ.ک.ک. در امتداد مرزهای جنوبی ترکیه، موجب اقدامات نظامی بیشتر آنکارا خواهد شد. بحران داخلی خود ترکیه هم خطرات را افزایش داده است.

سخن آخر: قرار گرفتن منازعه در مسیری حساس

در حالی که جنگ داخلی سوریه و کارزار علیه داعش به برهه‌ای تعیین‌کننده نزدیک می‌شود، نبرد بین ترکیه و پ.ک.ک. تبعات اساسی و مؤثری بر ادامه این منازعات خواهد داشت.

شکست‌های داعش در اطراف اربیل و همچنین در شهرهای سنگال، کوبانی و منبج تا حد زیادی به نیروهای زمینی پ.ک.ک. متکی بود که تحت پوشش نیروهای دموکراتیک سوریه و یگان‌های مدافع خلق دست به عملیات زدند. در نتیجه، پ.ک.ک. جای پای خود را به عنوان یک نیروی سیاسی و نظامی مسلط در شمال سوریه تثبیت کرده که این امر به ضرر منافع ترکیه است.

امروزه نبرد اصلی در رقه است. در حالی که نیروهای دموکراتیک سوریه این شهر را به آرامی محاصره کرده و باز پس می‌گیرند، فقدان عناصر عربی قدرتمند در این نیروها، آینده پیشرفت‌های سرزمینی در مناطق عمدتاً عرب نشین تحت کنترل داعش را پیچیده خواهد کرد.

سیاست‌گذاران باید توجه داشته باشند که یک ترکیه بی‌ثبات در ادامه برای تضعیف پ.ک.ک. در عراق و سوریه به احتمال زیاد به اقداماتی افراطی و غیر منتظره متوسل می‌شود. این جنگ سایه‌ها، خطر شعله‌ور شدن یک منازعه منطقه‌ای حتی مرگبارتر را به همراه دارد.

برای دریافت و مطالعه متن کامل این گزارش از لینک دانلود زیر استفاده کنید.

([۱].)

([۲].)

(([3]

(([4]